



**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Argumentum tertium Sancti Augustini illustratur cum aliis pro eadem
conclusionem reliquis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN II.

Argumentum tertium Sancti Augustini
illustratur cum aliis pro eadem
conclusionem reliquis.

I. DOCtores sententiæ nostræ plures Deum amato-
rem peccati fore ac deducti ex opinione adversa
inerebant, quia amari medium remotius ex intentione
finis, atque, ut velle ad illud non posse, quin inter media,
& fini proximiora, quibus mediantebus vilia ad finem
sunt, & sine quibus cōducunt ad ipsum remotiora illa esse
nequeunt amantur: cum autem à gratia efficace reproba-
tio seu peccati permissio remotius medium ad reprobi in-
tentam exclusionem à gloria, & perditionem sit, peccatum
vero proximus, & quo medio, vilius ad perditionem re-
probi reprobatio, seu permissio peccati est, & sine quo
conducens ad illam esse non potest, videtur peccatum
necessario amandum à Deo fore, si ex intentione efficace
perditionis reprobi ea reprobatio, & peccati permissio à
Deo habeatur: fateor argumentum hoc adversariis esse
inrefragabile, qui principio illi, tanquam certo assentiun-
tur, atque inde negant peccati permissionem effectum
prædestinationis esse posse: cæterum, cum nos supra prin-
cipium illud necessarij amoris medij proximi ad finem ut
ex huius intentione remotius medium ametur salum
esse ostendimus, eo argumento abstinemus, atque inde
amorem peccati in Deo argui absolute non posse puta-
mus: illud autem absurdum aliunde ab Augustino præ-
fate, ac subtiliter deductum censemus verbis postremis pro-
ximè recitatis. *Non tamen ipse fecit puniendos, vel præ-
destinatos: ita illud infirmo. Nequit amari efficaciter,
seu prædestinari, ut sit constitutum essentialiter ex aliqua
forma, quod ante per illam constitutum non supponitur,
quin forma ipsa eo amore, & prædestinatione ametur
efficaciter, & prædestinetur: atqui reprobi puniendi, qua
tales seu digni qui puniantur, peccato tanquam forma,
qua realiter formaliter tales sunt essentialiter consti-
tuuntur: ergo nequeunt prædestinari efficaciterque amari
puniendi, siue, ut sint digni qui puniantur necdum præ-
supposito peccato, quin ametur efficaciter prædestinetur-
que à Deo ipsorum peccatum. Antecedens ex terminis
claret, nullèque, & omnibus exemplis, in quavis materia
possibilibus facile ab unoquoque ostenditur; atqui si re-
probum antèius ad absolutam peccati positionem, &
præscientiam, velit efficaciter punire, efficaciter etiam
amat ac prædestinat puniendos, seu, ut digni sint qui
puniantur: ut August. subtiliter eo loco inferebat: ergo ex
efficaci illa voluntate antèius natura ad absolutam exis-
tentiam, & præscientiam peccati reprobi inferitur Deus
peccati reprobi prædestinator, & amator.*

2. Dices illud *puniendos* passivè dupliciter accipi posse.
Primo passivè physice, quo pacto à prædestinatione, &
amore puniendorum antèius natura ad ipsorum pecca-
tum, siue, ut digni sint qui puniantur, qui necdum tales
absolute erant, nec prævidebantur, ad amorem & præ-
destinationem peccati argumentum convincere. Secundo
passivè grammaticaliter, ut ea participialis passiva vox res-
pondetur participio activo *puniturus*, quo pacto argumen-
tum non probat dignitatem punitionis, & penæ, scilicet
peccatum, quod nondum est, prædestinari amarique effi-
caciter, sed solam punitionem, qua ipsum actiue Deus
puniturus est, & ipse reprobis passivè grammaticaliter
est puniendus contra primo: quia Augustinus aperte pu-
niendos physice passivè usurpavit. Neque enim dixit *non
prædestinavit* solum, sed *non fecit, nec prædestinavit*, ut
physicam eius effectiorem, nec solam grammaticalem
actionem, & prædestinationem punitionis futuræ, qua
puniendi passivè grammaticaliter denominarentur deno-
taret, & ex contextu confirmatur, quo Deum non, nisi
post prædictum, & prævisum absolute positum à reprobo
peccatum ipsum punire, velleque punire ait, ut à Deo om-

nem actionem physicam, ac prædestinationem peccati,
quod puniturus est, & ob quod vult reprobis pure auer-
tat: ita vero accepta voce *puniendos*, argumentum à præ-
destinatione hac ad amorem peccati absoluti, quo pu-
niendus reprobis constituitur, convincit ut fateris: con-
tra secundo, quia, etsi vox *puniendos* passivè grammati-
caliter, non autem physice accipi ab Augustino dicatur:
prædestinari ea acceptione puniendos à Deo non posse
Augustinus ipse fateretur contra adversarios, & ratio con-
tra ipsos inibi contenta, atque à nobis explicata de ne-
cessitate prædestinationis, & amoris peccati in Deo ad-
mittendorum si ante præscientiam, & existentiam ab-
solutam peccati eius punitio à Deo prædestinetur, &
efficaciter ametur eodem impetu, & ex eodem naturali
principio instauratur, & recurrit: etsi malum siue posi-
tium, siue privativum reprobo instigendum secundum
se, & intrinsecum sui malum sit, quin peccato eius cui
instigatur, constituitur: est in ratione penæ, & puni-
tionis intentæ à Deo efficaciter, & prædestinate reali-
ter formaliter, tanquam extrinseca forma essentialiter
constituitur, non secus ac, licet dexteritas hominis co-
lumnæ secundum se sumpta extrinsecum quid sit, aut co-
lumnæ dextra qua dextra seu columnæ, dextra consti-
tuto, essentialis physica forma ipsum constituens om-
nium sententia est: atqui nequit prædestinari, amarique
efficaciter constitutum, quod nondum tale est defectu
formæ nondum absolute positæ, quin forma ipsum con-
stituens prædestinetur, & efficaciter ametur: ergo nequit
amari efficaciter, ac prædestinari malum siue positum,
siue privativum reprobi in penam, & punitionem peccati
antèius natura ad absolutam existentiam peccati siue ne-
queunt prædestinari puniendi adhuc grammaticaliter
passivè, quin ametur efficaciter, ac prædestinetur ipsorum
peccatum: confirmatur ex doctrina subtiliorum, qui
aiunt gloriam, ut præmium, & coronam non posse eligi
præfinitive efficaciter à Deo antecedenter ad merita præ-
destinati absolute existentia, quin merita ipsius, quibus
in ratione præmij, & coronæ essentialiter constituuntur,
simul præfinitur, ac efficaciter eligantur: tamen si
gloria secundum se solum sumpta non præfinitis, electis-
que simul meritis possit eligi, & præfinitis.

3. Dices rursus punitionem, & penam realiter for-
maliter tamen non constitui per absolutum peccatum,
& delictum, sed per voluntatem ea malis, inflictiis punien-
di, & vindictive compensandi, quæ, si in ea instigente
Deo absit, inflictiū malum penæ, punitionis delicti non
erit, etsi positum, & absolute peccatori instigatur: quare
prædestinatione penæ, punitionis reprobi, antèius ad
eius peccata absolute prævisæ, non quidem, ut sit pec-
catum prædestinatur, amaturque à Deo, sed voluntas
ipsius postèius natura habenda, & executiva puni-
tionis, qua penæ inflicti, malumque reprobo inflictiū
in ratione penæ, & punitionis constituuntur, & quæ
non nisi post absolute prævisum peccatum, & honestis-
sima erit: in primis hac solutione uti nequeunt subtilio-
res ex adversariis Recentiores, qui electione, seu præ-
finitione gloriæ, ut coronæ & præmij à Deo retribuendi,
merita, quæ gloria præmianda, coronandaque sunt, aman-
da necessario à Deo simul esse, ac præfinita bene do-
cuerunt, ut proximè referebamus. Secundo: doctrina
huius evasionis solum probat ad formalem punitionem
& penam præter ea, quæ ex parte obiecti realiter for-
maliter atque essentialiter ipsam in esse talis constituen-
tia requiruntur, nempe absoluta existentia, & præscien-
tia peccati reprobi requirit etiam affectum puniendi pec-
cata præfinita ex parte punientis, sicuti præmiandi ex par-
te præmiantis: aut ni peccata absolute sint in puniendo,
etsi affectus puniendi per errorem esset inflictiū malum,
revera nec punitio, nec pena foret: sicuti nec præmium
num quidpiam ex affectu ipsum præmiandi, putato alicui
benemerito, re tamen immerito donatum. Dixi autem
in principio illo, quoad argumentum hoc tertium sui
vilius, prædestinationem coniuncti partium essentialium
eius, ac subinde formæ ipsum essentialiter constituentis
prædestinationem, & amorem efficacem, atque in casu
nostro peccati arguere, ni pars eius, seu forma ante affe-
ctum & prædestinationem, coniuncti illius, siue, ut con-
iunctum tale sit, absolute posita supponatur: si enim præ-
supponatur absolute prædestinatione, & amore efficaci
partis,

4. Hæc porro ex parte decentie diuina petita pro con-
conclusionē nostra argumenta procedunt ex parte vero
reprobi constat ex dictis d.2. quest. 3. certam.8. a num.4.
intentionem eam puniendi tam potius quā priuatiue
efficacem voluntatem absolutis reprobi demeritis ante-
riorem omnem contingentiam & liberatē vtramvis
penam euadendi, & obtinendi gloriam, vel vitandi
cruciatu absolute abolere, atque vtramque subeundi
antecedentem necessitatē reprobo inducere, tamēsi
essentialiter voluntas illa efficax per scientiam median-
demeritorum regulatur, ac dirigatur, vt de simili electio-
ne efficax prædestinati ad gloriam, vt coronam, etiam
per scientiam median directā, & regulatā præclūsis ad-
uersariis effugis ibidem monstrauimus: id quod apertius
est et si glorie exultat, & æternis cruciatibus additio
non quidem, vt pænā, & punctio formaliter, ac depen-
denter à meritis malis, sed independentē, ab eisque præ-
scindendo efficaciter à Deo aliquid intendatur: tunc enim,
& scientia media demeritorum reprobi, ad eam intentionē
dirigendam impertinens est, nequeque natura præ-
cedere: & quamvis posterior natura ex scientia media de-
meritorum efficacia auxilia reprobo denegentur sufficien-
tibus concessis, ac proinde demeritorum eius libertas
constat: secus amissionis gloriæ & perpersionis cru-
ciatumque, quæ, ex intentione efficax anteriore sine ad-
fuit, vix absint demerita, ab eisque independentē ne-
cessario erunt, vt in simili de electione prædestinati ad
gloriam à meritis præscindente dicebamus: quocirca
euationes ex scientiæ mediæ directione quæritæ tentari
ab eis solummodo possunt, qui intentionem illam antece-
dentem, & efficacem voluntatem excludendi reprobam
à gloria, illumque dammandi, puniuit, atque eam
in pænā infictionem intemam efficaciter anterior ad
demerita defendunt, cum quibus præsertim nunc certam-
us: sed hi, præter quam quod potestatem absolutam
non amittendi gloriam, vitandique æternos cruciatu
nequeunt defendere, vt vidimus nuper, vltimus impugnan-
tur: quia oportet Deum demerita reprobi, eadem intentione
efficaciter amare, & intendere, et si, malum, vt po-
nemus, & supplicium reprobo efficaciter intendit, vt dice-
bamus, & in simili de electione ad gloriam, vt coronam
aduersarij fatentur: id quod contra fidei dogma est. Se-
cundo, si determinata demerita reprobi, quibus tanto
determinate supplicio, quod puniendi sunt, digni consi-
derantur simul cum pænā, & supplicio Deum efficaciter
intendit, præui etiam opes puniendi libertas, ac subinde
demeritorum peribis, vnde & pænā ratio abolēbitur, cum
ex vi, & efficacia intrinseca antecedentis illius intentionis
determinati demerit, seu opes priui antecedens
illud non appendendi potestas non refert, sed potius ne-
cessitas illud appendendi reprobo fiat: intendi autem de-
meritorum determinatum, illudque ipsum, ob quod tanta

[illegible]

carua procedit: sed quia ex duplici fine haberi hæc voluntas à Deo potest: quare ex his fundamentis 2. hæc conclusio satis firma consistit.

6. Denique circa Scotiam, & negatiuam reprobationem à gloria meritis malis reprobis: eiusque gratia efficace reprobatione anteriorem possibilem non esse, eum absolute executiua & libera exclusione à gloria cum absolute tum ob reprobi demerita probata ex dictis, quoad utramque partem conclusio est, etenim negatiua illa anterior demeritis absolutis reprobi à gloria reprobatio est delibetata omisso in Deo ex æternitate absolute existens, nec solum præficio ab electione reprobi ad gloriam pro eo si quo prior, & primo ex Scotici signis considerata, ut supra ex eius germana mente, ac genuina sententia ostendebamus: inde vero evidens est Deum pro nullo posteriori signo naturæ velle reprobo gloriam sine contradictione posse ex ea vero impotentia volendi gloriam reprobo efficaciter in primo illo signo facta Deo, sine cuius efficace voluntate nihil esse de facto potest, manet gloria absolute impossibilis, eiusque priuatio absolute necessaria: quare & huius priuationis contingentia, & libertas reprobationi negatiue à gloria repugnat: inde vero constat, & cum eiusmodi reprobatione negatiua à gloria exclusionem executiuam reprobi ab illa ob demerita ipsius esse non posse cum antea longe necessaria ea reprobi à gloria priuatio necessaria sit: quare nec apta materia demeritorum retributioni: tum etiam, quia ex ea negatiua reprobatione à gloria contra libertatem demeritorum ea omnia inferuntur, quæ n. proximo inferabamus.

QVÆSTIO VI.

An inefficax intentio perditionis reprobi causa Deo sit reprobationis ipsius à gratia efficace: quæve Dei intentio, ac finis eam reprobationem præcedat?

De præcedentia intentionis efficace de reprobi perditione ad eius à gratia efficace reprobationem questio à Deo intentis Theologis DD. fecit, ut vix aliquis de eiusdem finis inefficace intentione, an præfata reprobationi præcedat, possit absolute præcedere: mouerit quæstionem, sententiamque iulerit suam: cum tamen eius quæstionis examen valde vtile, & dignum Theologis sit.

CERTAMEN I.

Negatiua quæstionis tam de facto, quam de possibili deciso.

1. **A**pprime Theologus Vasquez noster vtilem hæc, & vito Theologo dignissimam quæstionem penitus non omisit, d. 95. c. 9. §. 1. ubi ad primum argumentum, quod ibi diluendum suscepit responder, Deum neminem reprobum à gratia efficace excludere ex intentione ipsam damnanda: quare, ne ex inefficace quidem intentione: loquitur autem in quæstione de facto, nec aliis rationibus suam hanc conclusionem probat, quam à se datis c. 4. & 5. contra præcedentiam efficacis intentionis de reprobi exitio, & perditione æterna ad ipsius à gratia efficace reprobationem, sed ad illas ipsas se refert: vidit enim profundus doctor in quæstione de facto, æquo illas robore contra inefficacem, ac contra efficacem intentionem militare, ut mox clarebit: quid autem præstent in quæstione de possibili, constat ex conclusionis nostræ

Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

secundæ probationibus: contra vero noster Ruiz de Montoya, d. citata non semel intentionem inefficacem de reprobi perditione eius à gratia efficace reprobationi, non de possibili solum, sed de facto etiam, naturæ præcedere, assertiue, ut quid extra controuersiam, supponit. Nostri demum Granados, & Arriaga, dum efficacem intentionem præcedere absolute posse q. 4. cert. 1. docet, taciti inefficacis præcedentiam possibilem absolute esse fatentur. Horum sententiæ facile accedunt Richard. Durand. Bañez, Aluarez Zumel, González Albelda, curius discaleceus Carmelitus, Ioan. à S. Th. & Corduba à nobis citati q. 3. cert. 2. n. 1. dum efficacem intentionem excludendi reprobos à regno, ipsorum à gratia efficace reprobationi naturæ præire de facto durissime, nec satis (me iudice) rute defendunt.

2. Dico primo: intentio inefficax exclusioni reprobi à gloria, & damnationis ipsius à gratia efficace reprobationem naturæ non antecedit de facto. Probatur omnibus fere argumentis, quibus ex scriptura, Patribus & ratione efficacis intentionis præcedentiam de facto rejecimus q. 3. à cert. 3. Primo ex ardenti Dei voluntate, & desiderio de omnium, etiam reproborum salute: quod vetus, nouumque Testamentum à Deo, & toties nobis commendat: si enim reproborum mortem de se fecit, ac puto arbitrari suo Deus seruo, ac vere, etsi inefficaciter, vult desiderat, atque amat, salutem illorum velle dici absolute non potest: etsi enim circa id obiectum volitio, nolitioque veræ inefficaces tamen, esse simul in quavis voluntate, quare & in diuina, absolute possunt, vtrique vero stante, nequit illas simul habens ab altera tantum absolute denominari. Non secus, ac eodem actu obiectum idem vel eius negationem disunctim volens, alterum determinate, siue obiectum, siue eius negationem, velle dici absolute non posset: siquidem respectu æque vtrumque, vere disunctim volentis inefficaciter, quod vno vel pluribus actibus æque vtrumque disunctim velit, refert nihil. Dices referre maxime, siquidem actu eodem nequit alterum extremum ardentius alio, etsi inefficaciter amari, quare nec volens vtrumvis, vnum determinate præ alio velle absolute dici poterit: focus autem si duplici actu atque altero intensiore vnum disuncti illius amet, quæ aliud ut in te præfati reproborum salutem: tunc enim ab ardentiore alterius extremi desiderio, & voluntate, illud determinate volens dici absolute debet, non autem extremum disuncti alterum, scilicet ardentius amati obiecti negationem.

3. Contra primo: quia, etsi intensior voluntas, & ardentior erga alterum disuncti extremum ad absolutam denominationem præualeat alteri voluntati repidiore, ac remissiori circa extremum alterum, non tamen ita præualere potest: ut cum de voluntate erga extremum hoc expresse agitur, citra mendacium, cum adest expresse, & absolute negetur, atque cum de voluntate perditionis impij, ac reprobi scriptura agit, illam expresse absolute, & vniuersim negat elamans, Deum neminem perire velle, nulliusque quantumvis impij, ac reprobi mortem, & voluntas Dei esse. Ergo ea inefficax de reproborum morte voluntas veræ, quantumvis remissa Deo non adest nisi ipsam & scripturam mendacij redargui posse concedas. Contra secundo: quia semel admissa ea inefficace voluntate de reprobi perditione, intensior intentione salutis eorum esse conuincitur: ergo iuxta hanc solutionem falso etiam, & illusorie velle horum salutem dicetur Deus: consequentia est clara. Antecedens probatur facile: quia non aliunde suaderi prædenter nobis probatur à nobis potest, maior vnius intentionis, & desiderij ardor, & intentio, quæ alterius intentionis de obiecto opposito, quam ex maiore vtrumque volentis præparatione, accuratio, & que prouidentia, & dispositione mediorum, quib. vnum potius præ alio, certiusque de facto eueniat, atque prouidentia præparatio, & dispositio exactior, accuratioque, longe est mediocri quib. mors reprobi potius, quæ salutis, certiusque & securius, de facto eueniat: siquidem media cum eius æterna morte infallibiliter coniungenda ipsi præparantur, disponuntur, & prouidentur à Deo, ex voluntate & intentione salutis ipsius solum prouidentur à Deo media sufficientia, quibus illam consequi tantum possit & vix quandoque possit, ergo ea intentio inefficax tua de reprobi perditione, & morte intensior, ardentiorque in Deo est intentione de ipsius salute.

4. Confirmatur: quia ex hac voluntate admissa præparatur, prouidenturque reprobi à Deo negatio eius, quod potissimum gratia suæ est, nempe efficacis mediorum, & auxiliorum

NNa xiliorum